

MAGYAR NYELV

A MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

FELELŐS SZERKESZTŐ

JUHÁSZ DEZSŐ

A 112. KÖTET MUTATÓJA

MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG, BUDAPEST

2016

TARTALOM

ÁCS PÉTER – MANHERZ KÁROLY: A magyarországi skandináv nyelvészetről	91
ANDOR JÓZSEF: Paradigmaváltás felé? Tradíciók és aktualitások a pszicholingvisztikában ...	1
BALOGH LAJOS írja	254
BEKE JÓZSEF: Arany János két versének szövegromlásai	485
BENŐ ATTILA: Relatív kontaktusjelenségek és szociológiai változók	83
BORBÉLY ANNA: Fenntartható kétnyelvűség	63
BÜKY LÁSZLÓ: Szilos	215
CSEPREGI MÁRTA: Simoncsics Péter 70 éves	241
CSERNICSKÓ ISTVÁN: A változás megragadása a nyelvi tájképben: Kárpátalja példája	50
CZIFRA MARIANN: A magyar nyelvújítás és Kazinczy második Orthologus és Neologus...-a	307
DEÁK-SÁROSI LÁSZLÓ: Major Hajnalka, Retorika és szövegalkotás	229
DOROGMAN GYÖRGY írja	126
DOMÓTOR ADRIENNE – VARGA MÓNICA: Jobbágylevelek a 16. századból 375. – DOMÓTOR ADRIENNE írja	382
DUDÁS ELŐD: A magyar jövevényszók beilleszkedése a muravidéki szlovén irodalmi nyelv rendszerébe	444
FAGA-NAGY MÁRIA – JAKAB KATALIN – KISS GABRIELLA: Az ELTE BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézete Könyvtárának Magyar nyelvtudományi gyűjteménye, a Nyelvész-könyvtár	236
FARKAS TAMÁS: Végső búcsú Ördög Ferencről 115. – A Magyar Nyelvtudományi Társaság 111. közgyűlése	360
GEBHARDT, BERNADETTE: Milyen legyen a „magyar névpolitika”? Lengyel Zoltán víziója a magyar névkönyvben (1917)	401
HAJDÚ ANNA: Oliviu Felecan szerk., Name and naming. Conventional / Unconventional in Onomastics. Proceedings of the Third International Conference on Onomastics	356
HANTÓ RÉKA: Látássérült személyek mentális lexikona a szóasszociációk tükrében	419
HEGEDŰS ANDREA: Egy romániai magyar virtuális nyelvatlasz címszó-egyesítési kérdéseiről	163
HEGEDŰS ATTILA: Az összetett múlt idők és használatuk a kései ómagyar korban 74. – A fog segédigéről	451
HONTI LÁSZLÓ: A Halotti beszéd <i>isa</i> szavának története és etimológiája	269
HORVÁTH LÁSZLÓ: Megjegyzések az <i>ered</i> szócsaládjának eredetéhez	80
A. JÁSZÓ ANNA: Kétszáz éve született Szvorényi József (1816–1892)	332
JUHÁSZ DEZSŐ: A magyar történeti dialektológia korszakai 17. – A romániai magyar nyelvjárások atlasza kiadás- és recepciótörténetéhez	129
– A magyar nyelvjárástörténet néhány kérdése	257
KABÁN ANNAMÁRIA: „Őszi csodák”. Szövegépítő alakzatok két Reményik Sándor-versben	207
KALCSÓ GYULA: Bíró Ferenc 70 éves	117
KESZLER BORBÁLA: Hőnyi Ede 80 éves	119
KICSI SÁNDOR ANDRÁS: Kolorádóbogár	216
KISS JENŐ: Alexandra N. Lenz, Manfred M. Glauning Hg., Standarddeutsch im 21. Jahrhundert 227. – Péntek János, Történekek a nyelvben a keleti végeken	462
KOC SIS ZSUZSANNA: Kutatás, oktatás, ismeretterjesztés – a magyar dialektológia műhelyeiből	232
KOROMPAY KLÁRA: Erdélyi Zsuzsanna (1921–2015) 113. – Haader Lea 70 éves	372
KUNA ÁGNES: Az orvosi recept mint szövegtípus a 16–17. században. 1. rész	385

MAJOR HAJNALKA: Adamikné Jászó Anna, Jókai és a retorika	107
MÉSZÁROS TAMÁS: Laonikos a magyar nép nevééről	284
NAGY L. JÁNOS: Péter László 90 éves 367. – Békési Imre 80 éves	370
M. NAGY ILONA – BÉNYEI ÁGNES: Szótörténeti adatok és kommentárok a Margit-legendából. 1. rész	500
NÉMETH DÁNIEL: Tér, idő, társadalom és kultúra metszéspontjai a magyar nyelvben. A 7. Nemzetközi Hungarológiai kongresszus két szimpóziumának előadásai 2011. augusztus 22–27. Szerk. Fazekas Emese – Juhász Dezső – T. Szabó Csilla – Terbe Erika – Zsemlyei Borbála	478
NÉMETH MICHAEL: Az <i>ocsúdik</i> ige etimológiája szlavisztikai megközelítésben	295
PESTI JÁNOS írja 127. – Adatok a <i>Dáró</i> vagy <i>Daruvár</i> és a <i>Tinód</i> helynevek magyarázatához és lokalizálásához	315
– Az énekléstől a sirásig: a <i>dudol</i> ~ <i>dudul</i> és a <i>tuul</i> tájszavak összefüggéseiről	458
PETHŐ JÓZSEF: Kemény Gábor, Krúdy körül. Stilisztikai tanulmányok és elemzések a 20. századi magyar irodalomról	464
PRESINSZKY KÁROLY: Az <i>á</i> előtti illabiális <i>á</i> -zás a Csallóközben	218
RÁCZ JÁNOS: Gyümölcstermő palmafák nevei	121, 245
SÁROSI ZSÓFIA: Korompay Klára 70 éves	498
SENGA TORU: „Benedikt Bor”, Benedek és Bankó Halicsban 1210 körül	32, 183
SZABÓ ÁGNES: Gósy Mária szerk., Diszharmonias jelenségek a beszédben	110
SZABÓ PANNA: A keleti és nyugati régiók nyelvföldrajzi összehasonlítási lehetőségeiről a nyelvatlaszok alapján	172
SZABÓ JÓZSEF: Hajdú-Bihar megye helynevei 1. A Hajdúböszörményi és Hajdúhadházi járás helynevei	352
SZENTGYÖRGYI RUDOLF: A Nyelvi és Művelődéstörténeti Adattár (Kiadványok) négy kötete	470
SZILI KATALIN: Szívderítő utazás a 17. század végi beszélgetések világába (Warmer Kristóf tíznyelvű <i>Gazophylacium</i> áról)	325
TERBE ERIKA: Szó- és jelentéstörténeti vizsgálatok A romániai magyar nyelvjárások atlasza alapján	140
VARGA MÓNICA: Érsekújvári Kódex. 1529–1531. A nyelvemlék hasonmása és betűhű átirata bevezetéssel és jegyzetekkel 347. – DÖMÖTÖR ADRIENNE-nel: Jobbágylevelek a 16. századból	375
VARGHA FRUzsINA SÁRA: A romániai magyar nyelvjárások atlasza informatizált térképlapjainak kvantitatív nyelvföldrajzi vizsgálata	151
VESZELSZKI ÁGNES: A magyar helyesírás szabályai	100
C. VLADÁR ZSUZSA: Valójában ki a szerzője a Demonstrációnak?	316
ZAICZ GÁBOR: Könyv a magyar nyelv őtörök jövevényszavairól	433
ZELLIGER ERZSÉBET: Király Lajos 80 éves	495
ZOLTÁN ANDRÁS: Pancser	460
Élő nyelv	83, 218
Kisebb közlemények	74, 207, 451
Különfélék	113, 236, 485
Levélszekrény	126, 254, 382
Nyelvtörténeti adatok	121, 245, 375
Szemle	100, 227, 347, 462
Szó- és szólásmagyarázatok	80, 215, 315, 458
Társasági ügyek	115, 241, 360, 495
Tudománytörténet	91, 316

SZÓ- ÉS TÁRGYMUTATÓ

- Adamikné Jászó Anna, Jókai és a retorika 107–110
á előtti illabiális *á*-zás a Csallóközben 218–227
 akusztikai fonetikai vizsgálat a csallóközi nyelvjárásban 220–225
 alakzatok 207–214, 334–342
 alakzatok Reményik-versekben 210–214
 Arany-versek szövegromlásai a kiadásokban 485–494
 aranymetszés Reményik-versekben 209–214
 archaikus népi imádságok 113–115
 asszociatív *a* ~ *e*-zés a csallóközi nyelvjárásban 218–225
- Bánk (bán) 36–38, 183–198
Bánk, Bankó, Benedek, Benkő nevek összefüggései 37–38, 183–198
Bankó szn., 13. sz. 37–38, 183–198
 Bárczi Géza és a Magyar nyelvátlasz 19–21
 Békési Imre 370–371
Benedek szn. 37–49, 197–198
 Benedek vajda, ispán (13. sz.) 38–49
Benedikt Bor szn. és viselője(-i) – 13. sz. 32–47, 183–198
 Benkő Loránd nyelvjárástörténeti munkássága 20–22
 bibliafordítási szövegek összevető vizsgálata 473–474
 Biró Ferenc 117–119
Bor szn. 34–36
- családnevek 405–418
 csallóközi magyar nyelvjárások tájszóanyaga 220–223
 csallóközi nyelvjárás 218–227
 Csűry Bálint 234–235
- Dáró, Daruvár* hn. 315
 Délnyugat-Dunántúl nyelvjárásainak archaizmusai 257–268
 dialektometria, dialektrometriai térképek 152
 diszharmóniás és megakadásjelenségek a beszédben 110–112
 Diszharmóniás jelenségek a beszédben. Szerk. Gósy Mária 110–112
dudol ~ *dudul, tutul* 458–460
- életmódtörténet a nyelvtanító könyvekben 327–332
 ELTE Magyar Nyelvtudományi Könyvtár 236–241
 erdélyi és moldvai nyelvjárások 140–150
 erdélyi nyelvhasználat jövője 463
 Erdélyi Zsuzsanna 113–115
ered szócsaládja 80–82
 Érsekújvári Kódex 347–352
- feminizálás az erdélyi magyar nyelvben 83–90
fog segédige (*fog* + *-ni* szerkezet a jövő idő jelölésére) 451–457
- Gertrúd királyné 32–36, 44, 191–195
- Haader Lea 372–374
 Hajdú-Bihar megye helynevei 1. A Hajdúböszörményi és a Hajdúhadházi járás helynevei 352–355
 Halics-Volhíniai fejedelemség 13. századi magyar vonatkozásai 32–40, 183–198
 Halotti beszéd *isa* szava – kutatástörténet, etimológia 269–283
 3. Nemzetközi Névtudományi Konferencia előadásai (Cluj-Napoca) 356–360
 Hell Miksa és a Demonstratio 317–324 helynevek 352–353
 7. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus két szimpóziumának előadásai (Budapest–Kolozsvár) 478–484
 Hőnyi Ede 119–120
- idegen és magyar nevek 405–409
 jövevényigék honosítása 300–306
- Kárpátaljai magyar nyelv változásai 50–62
 kárpátaljai népi frazémák 235
 Kazinczy második Orthologus és Neologus...-a 307–314
 Kemény Gábor, Krúdy körül. Stilisztikai tanulmányok és elemzések 464–470
 keresztnévjegyzék 402–409
 kétegyházi román nyelv 67–72
 kettős honfoglalás 263–265

- kiadói felületesség a verskiadványokban
485–494
- kicsinyítés az erdélyi magyar nyelvben
87–90
- Király Lajos 495–498
- kisebbségi magyar nyelvváltozatok 83–90
- kitalált hagyomány a névpolitikában
410–418
- kódexkiadások 347–352
- kódexkutatás 372–374
- kognitív szemléletű szövegtipológia
385–400
- kolorádóbogár 216–218
- Korompay Klára 498–500
- Krúdy nyelve és stílusa 464–468
- kvantitatív nyelvföldrajzi vizsgálat
az RMNyA. informatizált
térképlapjaival 151–162
- látássérültek mentális lexikona 419–432
- Lengyel Zoltán Magyar névkönyve (1917)
401–418
- magyar családnevek 405–408
- magyar dialektológia 232–235
- A magyar helyesírás szabályai 100–107
- magyar jövevényszavak a muravidéki
szlovén irodalmi nyelvben 444–450
- magyar nép neve Laonikosnál 284–294
- „magyar névpolitika” 401–418
- magyar nyelvjárástörténet, történeti
nyelvföldrajz 257–268
- magyarnyelvkönyv-írásunk kezdetei
325–332
- magyar nyelvtudományi gyűjtemény az
ELTE intézeti könyvtárában 236–241
- Magyar Nyelvtudományi Társaság 2015.
évi közgyűlése 360–367
- magyar nyelvújítás 307–314
- magyarok népneve a bizánci történetírásban
284–294
- magyarországi kétnyelvű közösségek
nyelve 63–73
- magyarországi (őshonos) román
közösségek nyelve 64–73
- magyar orvosi recept mint szövegtípus
a 16–17. században 393–400
- magyar történeti dialektológia korszakai
17–31
- Major Hajnalka, Retorika és szövegalkotás
229–232
- II. András király és oklevelei 49–46,
184–197
- megértés és produkció 4–7
- megy vala ~ megy volt; ment vala ~ ment
volt* az ómagyar kor nyelvhasznála-
tában 74–80
- melléknevek jelentéstani vizsgálata
140–150
- Móricz Zsigmond Kemény Zsigmond-
átdolgozása 468–469
- Nagyszombati Agendarius (1583) 470–472
- Name and naming. Conventional /
Unconventional in Onomastics.
Proceedings of the Third
International Conference on
Onomastics 356–360
- német köznyelv – Németországban,
Ausztriában és Svájcban 227–229
- névmagyarosítás 402–418
- nővénynevek 121–126, 245–253
- nyelvatlasz címszó-egyesítési kísérlet
163–167
- nyelvatlaszok címszórendszere 163–169
- nyelv biológiai alapjai 12–14
- nyelvcscere 63–73
- nyelvelsajátítás kutatása 7–8
- nyelv és gondolkodás viszonyának
pszicholingvisztikai aspektusai 8–12
- nyelvföldrajzi és jelentéstani vizsgálatok
összefüggései 140–150
- Nyelvi és Művelődéstörténeti Adattár
(Kiadványok) négy kötete 470–478
- nyelvi képek 465–466
- nyelvi nacionalizmus 410–418
- nyelvi tájkép Kárpátalján 50–62
- nyelvjárásszigetek 153–160
- nyelvpolitika Ukrajnában 50–62
- nyelvpszichológia atipikus helyzetekben
13–14
- nyelvjárástörténet az őstörténet
segédtudományaként 263–266
- nyugati őtörök nyelvek hatása a magyarra
433–443
- Nyulak szigeti kódexműhely 351–352
- ocsúdik, ocsul* etimológiája 295–306
- orda, urda 254–255

- ordas 127–178
 orvosi recept szövegtypológiai vizsgálata 385–400
 ótörök jövevényszavaink 433–443
- Ördög Ferenc 115–117
 ős- és ómagyar eredetű nyelvjárási reliktumok nyelvatlaszaikban 257–263
 összetett múlt idők használata a kései ómagyar korban 74–80
- paion* név a magyarok elnevezésére 284–290
 pálmáfajták nevei 121–126, 245–253
 pancser 460–462
pannon a magyarok nevéként 291–293
 Péntek János, Történesek a nyelvben a keleti végeken (gyűjteményes kötet) 462–463
 Péter László 367–369
 pszicholingvisztikai kézikönyv 1–16
- relatív kontaktusjelenségek a romániai magyar nyelvben 83–90
 Reményik Sándor verselemzések 207–214
 retorika 107–110, 334–346
 retorikai szemléletű Jókai-elemzés 107–110
 retorikaoktatás 342–346
 A romániai magyar nyelvjárások atlasza 129–139, 151–160
 A romániai magyar nyelvjárások atlaszának kiadástörténete 22–24, 129–139
 Róna-Tas, András – †Berta, Árpád, West Old Turkic. Turkic Loanwords in Hungarian 433–443
- Sajnovics Demonstrációja 316–324
 segédjei szerepű *fog* és *kezd* összevetése 452–457
silós? hn. SzT. 215
 Simoncsics Péter 241–244
 skandinavisztika Magyarországon 91–99
 skandináv nyelvészet az ELTE-n 91–99
 Standarddeutsch im 21. Jahrhundert 227–229
 stilisztika, stilisztikai elemzések 207–214, 464–470
 stilisztika tanítása 335–346
- szamosháti tájnyelv 234–235
 személynevek 401–418
 Szenczi Molnár Albert zsoltárainak szövegahagyományozódása 474–476
Szilos hn. 215
 szinkron (20. századi) nyelvjárási tényekős- és ómagyar kori háttére 257–268
 szláv jövevényszavaink 297–306
 szóasszociációs vizsgálatok látássérültekkel 420–432
 szó- és jelentéstörténeti vizsgálatok az RMNyA. alapján 140–150
 szóképek 339–341
 szótörténeti adatok a Margit-legendából 500–511
 szövegalkotás vizsgálata a retorika eszközeivel 229–232
 szövegtani kutatások 370–371
 Szvorényi József, Ékesszólástan 334–346
 Szvorényi József, Magyar ékes szókötés 332–334
 Szvorényi stílustana 334–342
- Tér, idő, társadalom és kultúra metszéspontjai a magyar nyelvben (kongresszusi előadások anyaga) 478–484
Tinód hn. 316
 16. századi jobbagylevelek 375–382
 16–17. századi magyar orvoslás 391–393
 17. század eleji délvidéki graduálok 476–477
 17. század végi beszélgetésgyűjtemény mint nyelvtanító könyv 325–332
 török jövevényszavaink 433–443
 történeti dialektológia interdiszciplináris vonatkozásai 24–25
 trópus (szókép) 339–341
 tudománytörténet 316–346
- Warner Kristóf Gazophylaciuma (1691) 325–332
- Zala megye földrajzi nevei 116

KISS GABRIELLA

